

Belgische staking gebroken door compromissen.

In de periode van 9 t/m 23 september wordt geleidelijk aan België verlamd door een algemene, nationale staking in de openbare diensten. Spontane en verspreide acties in het spoor - te beginnen in Charleroi - groeien in één weekende uit tot een algemene spoorstaking. Deze verbreidt zich eerst naar de andere overheidssectoren als het busvervoer, de post, de telefoon, het onderwijs enzovoort. Later wordt dit gevolgd door solidariteitsacties in de privésector, bijvoorbeeld bij Glaverbel, de petroleumsector en de petrochemie in Antwerpen en delen van de staalindustrie. Deze gezamenlijke staking van verschillende sectoren, in een gemeenschappelijk vakbondsfront, is gericht tegen de regeringsmaatregelen die als twee druppels water lijken op die van uw regering in Nederland. De botsing is hard en de regering-Martens (zoiets als een CDA/VVD-koalitie) wankelt. Uiteindelijk wordt de massale staking van meer dan een miljoen gesindikeerden [vakbondsleden] gesmoord in een compromis dat de regering en de leiding van de vakbond sluiten.

De regeringsmaatregelen

De maatregelen van de regering-Martens zijn in de kern gelijk en slechts in details verschillend van die van Lubbers & Co. Ze hebben tot doel:

- het drastisch terugdringen van het overheidsbudget;
- het wegwerken van het overheidstekort (503 miljard frank, dat is 11,5% van het bruto nationaal produkt);
- het herstel van het concurrentievermogen van de Belgische ondernemers;
- het moderniseren van het industrieel apparaat.

Om dit alles te verwezenlijken moet de werkende klasse inleveren, bijvoorbeeld door:

- verhoging van de bijdrage voor de sociale zekerheid, die ook aan de privésector wordt opgelegd;
- vermindering van het vakantiegeld;
- korting op de pensioenen;
- invoering van verplichte deeltijdarbeid voor nieuwe ambtenaren (de 4/5-regeling).

Deze en andere aanvallen gelden voor de begroting van 1984. Ze zijn voorafgegaan door andere besnoeiingen, zoals de 'solidariteitspremie' sinds 1981. Ze gaan vergezeld van talrijke andere aanvallen, zoals prijsstijgingen, verhoogde kosten gezondheidszorgen enzovoorts. De begroting van 1984 - afbraak van de openbare diensten en de sociale zekerheid - is een gepeperde rekening, vooral voor de ambtenaren en de sociaal verzekerden. Samen met de dalende koopkracht en de stijgende werkloosheid was dit de druppel die de emmer deed overlopen.

ABVV	Algemeen Belgisch VakVerbond
ACOD	Algemene Centrale Openbare Diensten
ACV	Algemeen Christelijk Vakverbond
CCOD	Christelijke Centrale Openbare Diensten



Algemene staking van de openbare diensten: de Belgische regering wankelde!

Op vrijdag 9 september begint het spoorwegpersoneel van Charleroi spontaan te staken. Die staking loopt over naar andere Waalse steden, naar Brussel, naar Kortrijk. En overal krijgen de stakers, na heel wat gearzel, de steun van de twee grote vakbonden, ABVV en ACV.

In het weekende van 10/11 september gaat het aarzelend verder. Het einde van de 'spontane' stakingen in de spoorsector in Wallonië is voorzien voorzondagavond. Maar in Charleroi staakt men voort tot maandagmorgen. Het vuur is aan de lont! En op maandag 12 september is de staking niet te stoppen. De syndikale actie zal iedereen meetrokken in een machtige strijd golf. In Charleroi wil een woelige stakersvergadering met 700 aanwezigen voortstaken. De gewestelijke leidingen van beide vakbonden dekken de staking. Regering en vakbonden staan plots tegenover elkaar in een krachtmeting, die voor heel de Belgische arbeidersklasse een nieuwe kans is om de gehate patroonsregering te verjagen. De film van de gebeurtenissen is indrukwekkend.



BUITENLAND

In de loop van die maandag gaat het spoorverkeer in Wallonië helemaal plat; Antwerpen, Oostende, Gent enzo voort volgen, overal zet de vakbondsleiding het licht op groen en de leden zijn klaar: ze staken massaal. In Luik staakt ook de post gedeeltelijk. De nationale leidingen van de algemene en christelijke 'spoorbonden' roepen op om tot vrijdag 22.00 uur te staken. 'De staking is toch niet te stoppen', verklaren ze. Inmiddels verklaart het Uitgebreid Uitvoerend Bureau van de ACOD dat het alle akties in de gewesten dekt en roept de verschillende sectoren op om zich donderdag bij de akties van het spoor aan te sluiten. Dinsdag 13 september deelt de direktie van de spoorwegen mee: 'Er blijft niet veel meer over van het spoorverkeer.' Het

land is verlamd en de regering wankelt. De liberale vakbond doet nu ook mee. In Namen en Luik wordt betoogd, in Charleroi blokkeren piketten het busverkeer. In Brussel rijden geen bussen of trams en ook de buurtspoorwegen vallen eruit. In Gent, Brussel, Charleroi, Luik, Namen enzo voorts staakt de post.

Vakbondsleiding solidair

Het ABVV-buro is solidair met de stakers in de openbare diensten en wil met het ACV spreken over een gemeenschappelijk vakbondsfront. *Mon Rooses*, ondervoorzitter ACOD, verklaart: 'Wij zullen niets ondernemen om de zaak af te remmen.' ACOD-Antwerpen bereidt de uitbreiding van de staking voor: 'Aan opvoedingen zal geen gevolg gegeven worden.'

De minister van openbaar vervoer *De Croo* houdt vol dat hij alleen over de modaliteiten [alternatieven] van de begrotingsmaatregelen wil spreken. 'Als de regering op haar beslissing terugkomt is ze overbodig geworden', zegt hij. Woensdag 14 september ligt het spoorverkeer nog steeds plat. De telefoonstaking bereikt Vlaanderen, namelijk Limburg. Twee bedrijven van Cockerill-Sambre staken mee tot vrijdag.

De algemene Raad van de CCOD beslist met 63 stemmen tegen 7 en bij 12 onthoudingen tot een algemene staking in de openbare diensten van de ministeries, parastatale [semi-overheidsdiensten], gemeenten, openbaar vervoer. De sectoren spoor, post, RTT, lucht- en zeevaren, BRT en RTB zullen voor onbepaalde duur staken, dat wil zeggen, minstens al donderdag en vrijdag. ACOD dekt alle akties van de leden.

Verharding en verbreding van de staking

De tactiek van de regering bestaat in te onderhandelen op basis van de begrotingsenveloppen van de regering. De overheidsbonden gaan dus *niet* naar het overleg. Donderdag 15 september eisen ACOD en CCOD de intrekking van alle maatregelen en spreken over de vorming van een gemeenschappelijk vakbondsfront (over verschillende sectoren-intersektorieel; over verschillen van beroepen-interprofessioneel).

Het Regionaal Intersektoreel Uitvoerend Komitee van ACOD-Charleroi stemt voor de voortzetting en verharding van de staking en voor interprofessionalisering. Diezelfde



BUITENLAND

dag roepen de syndikale leidingen een algemene staking in de openbare diensten uit. Het ordewoord wordt *massaal* opgevolgd. ACOD-Charleroi ziet de idee van *interprofessionalisering* overgenomen door ABVV-Luik en Mons, evenals door ACV-Luik. De werkers in de privésector zullen er niet doof voor blijven. Maar de syndikale top zal het niet zover laten komen.

Regeringsvoorstellen verworpen

Vrijdag, zaterdag en zondag onderhandelt de regering/patroon met de vakbonden. In het regeringsvoorstel wordt aan de biënnales [formeel vastgelegde, tweejaarlijkse loonsverhoging] niet geraakt, maar vanaf 1984 zal het loon van de ambtenaren op de laatste dag van de maand in plaats van op de eerste uitbetaald worden. Het strijdkongres van ACOD-spoor verworpt het regeringsvoorstel en beslist voort te staken. Het Uitgebreid Uitvoerend Bestuur van de ACOD verworpt gans de begroting 1984. ACOD-voorzitter *Piton* zegt dat de regering moet verdwijnen. Ook andere syndikale instanties zeggen neen aan de regeringsvoorstellen.

Staking gaat door - eerste toegevingen

De staking breidt uit, naar het onderwijs (ACOD) en naar de privé (in Charleroi staakt onder andere Glaverbel mee). Het strijdkongres van ACOD: voortzetting van de actie voor onbepaalde tijd; ACV: intrekking van de *onaanvaardbare* maatregelen; ABVV-buro: vrijdag pas zal een extra Nationaal Komitee beslissen over een *mogelijke uitbreiding naar de privé panden* (Vanden Broucke, voorzitter ABVV, vindt een algemene staking niet 'opportuun'). Moeten de stoere woorden dubbelzinnigheden verdoezelen? Wil men tijd winnen? Wil men de stakingsbeweging naar compromissen leiden?

Kompromissen en kapitulatie

's Avonds hebben de syndikale leidingen alleszins opnieuw contact met het ministertrio Nothomb, De Croo en Dehaene: ze uiten hun bezorgdheid over de pensioenen en laten weten dat de kwestie van de maand uitstel van betaling der lonen in 1984 niet langer een breekpunt is. Woensdag zal men weer onderhandelen. De spanning, de onzekerheid in verband met de onderhandelingen tasten de staking niet aan. Integendeel, ze verhardt. Stations worden bezet, nieuwe stakers sluiten zich aan. Sektoren die in de afgelopen periode flinke nederlagen leden, zijn weer van de partij, bijvoorbeeld de gemeentediensten van Luik, de buurtspoorwegen in Charleroi enzovoorts. In Antwerpen gaan in de petroleumsector en de petrochemie solidariteitsakties door. *Maar dan komt het ontwerp-akkoord uit de bus: vrijwaring van de pensioenen en bijschaving van de modaliteiten van uitbetaling van de lonen in 1984. De onderhandelaars van de liberale en christelijke bonden keuren het ontwerp-akkoord goed en gaan het verdedigen voor hun leden. Die van de ACOD zullen het voorleggen: een 'neutrale' houding die de weg vrijlaat voor de stakingsbreker van het eerste uur, de CCOD. De Algemene Raad van de CCOD aanvaardt het ontwerp-akkoord met 85% als een uiterste *kompromis* en schort de staking op om middernacht. Het VSOA (de liberalen) idem. Maar overal in het land verwerpen de *gewestelijke ACOD-instanties het ontwerp-akkoord.**

Intussen handhaaft de staking zich. Het spoor ligt immers

nog plat en dat is de ruggegraat van de beweging. De aarzelende CCOD-leden, waarvan velen nog meestaken of geen aktievewerkhervatters zijn, kunnen nog terug in de strijd getrokken worden. Men weet nu dat het kan: het land lamleggen door een algemene staking, komaf maken met de inlevering, de regering verjagen.

In Luik, Charleroi en Mons gaan de interprofessionele betogingen door. In Mons staan metallo's piket aan de scholen. In Antwerpen zijn de piketten, georganiseerd dooreen interprofessioneel aktiekomitee, sterker dan ooit. Een stakersbetoging versterkt een piket aan de tramdepot van Zurenborg en steekt aldus een stokje voor de plannen van regering en patronaat om in Antwerpen de trams weer te doen rijden. Kortom, de staking houdt stand, ondanks de kapitulatie van de CCOD. Men wacht op een duidelijk eenmakend ordewoord!

Maar de aarzelingen aan de top scheppen verwarring. De rijkswacht treedt op tegen piketten. In Aarschot worden acht syndikalisten opgepakt; vier van hen worden 24 uur vastgehouden.

En dan wordt brutaal elke hoop de kop ingeslagen: één na één kapituleren de nationale syndikale apparaten. Het Uitgebreid Nationaal Komitee van het ABVV eindigt in totale besluiteloosheid. Bij de stemming over de verschillende aktievoorstellen beslist ACOD-voorzitter *Piton* dat zijn centrale - de grootste - niet zal meestemmen, zozegzegd omdat de privé zijn verantwoordelijkheid moet nemen. Geen van de aktievoorstellen krijgt een 2/3 meerderheid. Als laatste schort dan ook ACOD de staking op. Teleurstelling, woede, verdriet bij de stakers. Maar de staking werd gebroken, *niet de stakers*. Ze zullen overal, tesamen, sterk en bewust het werk hervatten in het besef dat de staking niet ten onder is gegaan aan hun eigen zwakte, maar aan het verraad en/of de onbekwaamheid van de syndikaatstop. Een vakbondsleiding die geen onvoorwaardelijk nee wenste te zeggen tegen het inleveren, die 'eerlijk' verdeelde loonoffers verkoos, die niets wist te beginnen met haar plotselinge macht en niet beschikte over een anti-kapitalistisch alternatief. Zwakheden, die het zaad vormden voor de nieuw opgetreden verdeeldheid tussen socialistische en 'christelijke' gesyndikeerden. Zwakheden, die de komende tijd opnieuw bestreden dienen te worden. En als ik mij niet vergis ook voor u, in Nederland, op de dagorde staan.

Belgisch syndikalist

